

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران سه‌شنبه ۱۲ آذر ۱۳۹۸-۶ ربیع‌الثانی ۱۴۴۱ سال بیست‌ویکم- شماره ۵۸۰۷- ۱۶ صفحه قیمت: ۱۰۰۰ تومان

علل سه‌گانه اغتشاشات اخیر

شاید درباره چرایی وقوع حوادث خشن آبان‌ماه راحت‌ترین راه – که برای عده‌ای هم کلیشه‌ای شده است- این باشد که بگوییم حوادث خشن آبان ماه ۹۸ را امریکسا، ارتجاع منطقه یا سلطنت‌طلبان و نفاق سازماندهی کرده‌اند. دیگری ممکن است همه مشکل را به دولت یا حاکمیت نسبت دهد و دشمن را به کلی نادیده بگیرد یا بعضاً خود را به فریب کامل می‌زند و می‌گویند مردمی را که برای اعتراض به بنزین به خیابان آمده بودند، کشتند و زندان کردند. اما اگر بخواهیم فهم و تحلیل جامعی از ابعاد مسئله داشته باشیم و به خودفریبی یا دیگر فریبی روی نیاوریم، باید سه ضلع موضوع را با هم و در کنار هم ببینیم در غیر این صورت به سوگیری متهم می‌شویم و تحلیل‌ها نیز از جامعیت برخوردار نخواهد شد. مقام معظم رهبری در بهمن ۱۳۹۶ (پس از اغتشاشات دی‌ماه) یک مدل مفهومی ارائه کردند که در حوادث اخیر همچنان معتبر است. ایشان فرمودند: «چون ما زخم داریم، دشمن مانند مگس بر این زخم می‌نشیند، اگر بخواهیم دشمن را مأیوس کنیم باید زخم را التیام بخشیم.» با این مقدمه می‌توان اضلاع سه‌گانه چرایی وقوع اغتشاشات اخیر را به شرح زیر آورد:

۱- احساس تبعیض یا تبعیض واقعی تولید حقارت می‌کند و تولید حقارت به تنفر تبدیل می‌شود و تنفر عامل اصلی خشونت است. فردی که به تنفر رسیده است به‌راحتی تحریک می‌شود و به میدان آوردن او با پیدآوری همان تبعیض و تحقیر سخت نیست. در حوادث اخیر طبقه بالادست اقتصادی و طبقه متوسط نبودند. اینکه طبقه فرودست اقتصادی که معمولاً نقش محوری در سیاست ندارد مستعد این حرکت شد و دشمن نیز در این جغرافیا بازی کرده است، نشان می‌دهد آن زخم همچنان باقی است. حاشیه‌نمایی در اطراف تهران و حاشیه‌نشینی مرزی کانون اصلی اغتشاشات بود و دولت باید بداند که ناکارآمدی، بیکاری، گرانی و در یک کلمه تیره شدن امید به آینده از زمینه‌های اجتماعی- روان‌شناختی این ماجرا غم‌انگیز است. توجه به مردمی که اینگونه و به‌راحتی علیه حاکمیت قابل بهره‌برداری می‌شوند ضروری است. اکنون که مسئله جمع شده است – نه حل- نباید چاره‌اندیشی فراموش شود. سیاه نیز باید به جای روستاها خدمات اجتماعی خود را بر حاشیه‌نشینان متمرکز نماید.

۲- عامل دوم بی‌تدبیری قطعی و حتمی دولت است. حداقل دو و حداکثر سه اشتباه محرز دولت در این آشوب غیرقابل کتمان دارد: اول اضافه نشدن سالاته قیمت بنزین است؛ اگر در طول شش سال گذشته هر سال ۱۰۰ تومان اضافه می‌کردند اکنون بنزین ۱۶۰۰ تومان بود و همه هم راضی بودند و اگر سالی ۲۰۰ تومان اضافه می‌کردند، اکنون بنزین ۲۱۰۰ تومان بود و باز کسی اعتراض نداشت. اینکه چرا دولت در طول شش، هفت سال در این زمینه اقدامی نکرد، باید به انتخابات و ترس از ریزش رأی جریان مستقر ارجاع داد. دوم توجیه نکردن مردم به محاسن و آورده‌های این طرح بود؛ باید از خودروهای باری و مسافری عمومی ابتدا اطمینان خاطر می‌یافتند. واقعاً اگر ملت می‌دانستند، قرار است مبلغی بیش از یارانه فعلی در یافت کنند شدت ناراحتی و میزان افراد به میدان آمده بسیار کم بود و خسارات و تلفات نیز به حداقل می‌رسید. نگارنده به عنوان یک رسانه‌ای از شبکه پورتر نماید. اردوغان این مهم را بی‌خبر بودم. سوم حذف کارت سوخت از سوی دولت اشتباه محض بود و اکنون شرمگینانه به عقب برگشته‌اند. نمی‌دانم برای این سه مورد کسی بازخواست و محاکمه خواهد شد یا خیر، اما یک ضلع اصلی هزینه‌های اغتشاشات در این بی‌تدبیری نهفته است.

۳- دشمن اسلحه را از ضامن خارج کرده و دستش روی ماشه بود. فقط منتظر بود که جرقه‌ای ببیند و با ریختن آتش آن را شعله‌ورتر نماید. اردوغان این مهم را گوشزد کرد و بسیاری از تحلیلگران، سوریه، ایران، عراق و لبنان – محوره‌های مقاومت- را شامل این طرح دانستند اما ظاهراً باور پذیر نبود. ادله متقن و حتمی نشان می‌دهد که نمی‌توان دشمن را در این ماجرا به‌وضوح ندید و او را تبرئه و صرفاً دوگانه مردم – نیروهای امنیتی را تحلیل کرد.

بقیه در صفحه ۲

آخرین رفت‌وآمدهای بازماندگان برج‌جام

بن‌علوی، واسطه همیشگی امریکایی‌ها دیروز در تهران با ظریف دیدار کرد. عراقچی در چین و ژاپن است و ۳ روز دیگر همه بازماندگان برج‌جام به وین بازمی‌گردند

صفحه ۱۵

گرای جهانگیری

به توپخانه تحریم‌ها

جهانگیری برای چندمین بار از بن‌بست اقتصادی و شرایط دشوار کشور به جهان گزارش داد. به راستی اگر امریکایی‌ها بخواهند میزان‌الآثر تحریم‌ها و شرایط اقتصادی ایران را سنجش کنند، چه چیزی تضمینی‌تر از سخنان معاون اول رئیس‌جمهور؟! و چه گرای بهتر از این به توپخانه تحریم؟!

دادستان دیوان محاسبات در نامه‌ای به جهانگیری:

۳/۵میلیارد دلار ارز ۴۲۰۰تومانی هدر رفت!

صفحات ۲و

ناکهان همه در سطل زباله افتادیم!

همه‌مانگهان در سطل زباله افتادیم! وقتی شاهد بودیم یک «موجود» کودکی را که مشغول تفکیک زباله‌است، برای لذت جویی و خنداندن دوستش به درون سطل زباله می‌اندازد در مدت انتشار ویدئوی این ماجرا از شدت تأثر موطنشان گفتند: زده شدم. برخی‌ها زار زار پای این ماجرا می‌گریستند. به نظر می‌رسد ۱- تا عمیق جامعه و ۲- بازداشت قصاص این فرد (انداخته‌شدن در سطل زباله) و مجازات‌های دیگر، نشانه بلوغ مدنی باشد. با این حال بلوغ کامل‌تر وقتی است که ۱- شهروندان زباله‌ها را خوششان در مبدأ تفکیک کنند؛ ۲- هر شهروندی محاسبه کند که در زباله‌گرد شدن یک کودک کار چقدر سهیم بوده‌است؛ ۳- به طور معمول وقتی کودک‌ان زباله‌گرد را می‌بینیم، احساس وظیفه کنیم؛ ۴- مسئولان اجرایی و قضایی فقط موقع نمایش‌های احساسی ظهور نکنند و بر نامه‌های شان را برای حل معضل کودکان کار ارائه کنند. با این حال مسئله مجازات این جرائم به ظاهر کوچک سر جای خود محفوظ است و فلسفه جامعه شناختی دارد. امروزه جامعه‌شناسان مفهوم «بی‌هنجاری» را که «میل دور کم» (۱۸۵۸-۱۹۱۷) مطرح کرد، بسط داده‌اند و آن را در سطح خرد به کار گرفته‌اند. از نظر «تیم دیلینی» جامعه‌شناس معاصر شاخص‌های بی‌هنجاری عبارت است از: وجود این تلقی که مسئولان جامعه نیازهای اعضا جامعه را در نظر نمی‌گیرند؛ وجود این تلقی که امکان چندان‌ی برای موفقیت در جامعه‌ای که اساساً غیر قابل پیش‌بینی و فاقد نظم اجتماعی است، وجود ندارد؛ وجود این تصور که اهداف زندگی به جای آنکه تحقق یابند، کم‌رنگ شده‌اند؛ احساس پوچی و اعتقاد به اینکه نمی‌توان به حمایت اجتماعی و روانی همکاران نزدیک امید بست.

دیلینی به رابطه مفهوم بی‌هنجاری و نظریه «بنجرهای شکسته» اشاره می‌کند؛ ایده‌های بی‌هنجاری دور کم و تفکرات

یادداشت سردبیر
غلامرضا صدیقیان

اودرباره قانون، ریشه فلسفه «بنجرهای شکسته» در زمینه مراقبت‌های پلیسی است که در پایان قرن بیستم و آغاز قرن بیست و یکم در امریکارواج یافته‌است. این نظریه را جیمز کیو ویلسن و جورج آل کلینگ در سال ۱۹۸۲، در مقاله‌ای باهمین عنوان مطرح کردند و فرض اساسی در این نظریه این است که رسیدگی نکردن به جرائم جزئی، نظیر دیوارنویسی، زباله ریختن در معابر عمومی، گدایی و روسپی‌گری، باعث تضعیف موقعیت محله و از کتاب جرائم جدی‌تر خواهد شد. یکی از نمونه‌های امروزی به کارگیری عملی این نظریه، استراتژی مراقبت‌های پلیسی است که جولیانی، شهردار سابق شهر نیویورک در زمینه حفظ نظم به اجرا درآورد و تأکید آن بر اعمال مؤثر و خشونت‌آمیز قوانین مربوط به جرائمی است که به کیفیت زندگی اجتماعی لطمه‌وردمی‌کنند. مانند دیوارنویسی، ولگردی، دفع ادرار در معابر عمومی، مشروب‌خوری در معابر عمومی، زورگیری و روسپی‌گری و عبور از عرض اتوبان با پرش از روی نرده‌های میانی. نمونه‌ای دیگر در همین خصوص قانونی است که در شهر شیکاگو علیه دسته‌های ولگرد وضع شده است که بر اساس آن افراد حق ندارند «بدون منظوری آشکار» در اماکن عمومی اجتماع کنند.

دیلینی معتقد است، مشابهت‌های بسیاری بین تأکید دور کم بر نظارت قانونی و تأکید «بنجرهای شکسته» بر نظم وجود دارد. دور کم در «تقسیم‌کار» توضیح می‌دهد که انسجام اجتماعی در جوامع مدرن زمانی در بهترین سطح خود قرار دارد که نظارت‌های قانونی مناسب و کافی باشند.

فراغ از اینکه آیا فلسفه «بنجرهای شکسته» به مثابه شکلی عمومی از مراقبت‌های پلیسی ادامه می‌یابد یا نه، تأثیر دور کم در زمینه پرداختن به موضوعات بی‌هنجاری و اخلاق و رابطه آنها با مقولات قانون و نظم اجتماعی برای نسل‌های آینده تا اید ماندگار خواهد بود.

جامعه ما پیچیده و پیچیده‌تر می‌شود، در شرایطی که آگاهی اجتماعی مردم و آگاهی پلیس و دستگاه قضایی از مسئولیت‌های خود، همپای این پیچیدگی رشد نیافته‌است. به عبارت دیگر تعیین نرخ دستوری و اعمال سیاست تثبیت نرخ از زیاده، تعیین نرخ از زیاده شاید هم در آن مقطع چارهای ناگزیر بودیم که کشور را واردات مجبور اداره کنیم. شجاعتی، سیاست تثبیت نرخ از زیاده معنی سیاست حمایت از واردات، اعطای یارانه به کالاهای وارداتی و حمایت از محصولات دیگر کشورها نیست. سیاست حمایت بر اساس ارز تعادلی بازار اجرا کنیم شعارهایی مانند حمایت از صادرات و حمایت از تولیدات داخلی، هیچگاه به واقعیت نخواهد پیوست. دادستان دیوان محاسبات گفت: در مقطعی که اسناد بالادستی، قوانین و تجارب گذشته، ما را به سمتی کشاند که سیاست ارزی کشور، شناور مدیریت شده باشد برای در مان نوسانات ارزی، دوباره به نقطه صفر باز گشتیم، یعنی نرخ ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی به ازای هر دلار تعیین شد

دادستان دیوان محاسبات:

۳/۵میلیارد دلار ارز ۴۲۰۰تومانی هدر رفت!

دولت خسارات جانی ومالی حوادث اخیر را جبران کند

■ رئیس قوه قضائیه: نسبت به همه کسانی که در این اتفاقات دچار خساراتی شده‌اند باید جبران خسارت صورت گیرد و اطمینان داشته باشند که مورد حمایت قانون قرار دارند

تهران از طرح ملی مسکن حذف شد

■ در حالی که وزیر راه و شهرسازی پیش از این اعلام کرده بود واحدهای تهرانسر در قالب طرح ملی مسکن واگذار خواهند شد، معاون مسکن وی از حذف پایتخت در این طرح خبر داد

نفت خواری امریکا از ۳ کشور اسلامی در روز روشن!

■ سوریه، کردستان عراق و لیبی ۳ کشوری هستند که امریکا نفت آنها را در اختیار خود گرفته است

ایران سیاه‌نیست ماسیاه‌کاریم

■ کارن همایونفر: در صفحات اعتراض می‌کنی اما ۱/۵میلیارد دستمزد برای ۱۰روز می‌گیری، ایران اگر سراسر سیاه و ویران شود، باز مردم اینجا هستند، شما که پاسپورت آماده است برو. اینجا هوا هم نباشد، من خفگی را با جان می‌پذیرم

یادداشت سردبیر

ناگهان همه

در سطل زباله افتادیم!

اجلاسیه نهایی کنگره ملی ۹۲هزار شهید بسیجی فردا در تهران برگزار می‌شود

رئیس سازمان حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس سپاه و بسیج از برگزاری مراسم اختتامیه کنگره ۹۲ هزار شهید بسیجی در ورزشگاه ۱۲ هزار نفری آزادی با حضور رئیس قوه قضائیه و فرمانده کل سپاه پاسداران خبر داد. به گزارش جوان، سردار ار احمد حق طلب، رئیس سازمان حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس سپاه و بسیج صبح دیروز در ۹۲ هزار شهید بسیجی برگزار شده بود، گفت: در زمان انقلاب در کنار نیروهای نظامی نقش نیروهای مردمی بسیار ویژه بود، دفاع مقدس ما از نظر تمامی کارشناسان به عنوان دفاع مردمی مشهور است پس ما هم ضروری دانستیم به‌خاطر این مردم و ادای احترام به آنها کنگره ۹۲ هزار شهید بسیجی را برگزار کنیم. برنامه شهید بسیجی در سه سطح ملی، استانی و اقشار بسیج در نامه‌ریزی شده بود که ۳۱ شهریور آغاز به کار کرده و مراسم اختتامیه آن در روز چهارشنبه ۱۳ آذر ماه در استادیوم ۱۲ هزار نفری بسیج برگزار می‌شود.

حق طلب گفت: جهت شرکت در این کنگره ملی از خانواده‌ها، پیشکسوتان دفاع مقدس، نمونه‌هایی از گردان‌های بسیج، قومیت‌ها و شخصیت‌های لشکری و کشوری دعوت به عمل آمده‌است و رئیس قوه قضائیه هم از سخنرانان مراسم خواهد بود.

رئیس بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس سپاه پاسداران و بسیج مستضعفین بابیان اینکه تاکنون ۲۶ استان همایش استانی خود را در سطح نیروهای مسلح برگزار کرده‌اند، تصریح کرد: در سال حدود ۲۰ هزار یادواره در پایگاه‌ها، مساجد و مدارس توسط مردم برگزار می‌شود. تا سال ۱۴۰۰ تمامی استان‌ها کنگره استانی را برگزار خواهند کرد.

حق طلب گفت: بخش مستند شهادی بسیجی، رونمایی از بیش از ۱۰۰ عنوان کتاب و برخی اقدامات دیگر از روز کنگره آغاز می‌شود و پس از آن هم ادامه خواهد داشت. همچنین برگزاری اردوهای جهادی با نام شهادی بسیجی، نامگذاری پروژه‌ها به نام شهادی

تولیدی و سرمایه‌گذاری‌هایی شود که اقتصاد ما تشنه آن است یا حداقل باید صرف واردات کالاهای اساسی می‌شده به نحوی هزینه‌شد که با شرایط کنونی ارزی مواجه هستیم. دادستان دیوان محاسبات گفت: در مقطعی که حتی به یک دلار در عرصه سرمایه‌گذاری نیاز داریم به علت این سیاست و مصوبه غلط هیئت دولت، این منابع هدر رفت و در قالب رانت، صرف کالاهای غیر اساسی شد.

■ رانت‌خوران شناسایی می‌شوند

شجاعتی، مشخص شدن نحوه شکل‌گیری و استفاده از رانت‌ها را مستلزم دستیابی به ریز اطلاعات دانست و تأکید کرد: خوشبختانه دستگاه‌های نظارتی مانند سازمان بازرسی و نهادهای اطلاعاتی و حفاظتی با مشارکت یکدیگر به این پرونده ورود کردند تا کسلی را که از رانت این سیاست غلط و

این مصوبه ناراستر متعفن شدند شناسایی شوند.

وی وظیفه دیوان محاسبات را در این گونه پرونده‌ها، عمدتاً کلان‌نگری دانست و افزود: به همین علت است که این نامه به معاون اول رئیس‌جمهور نگاشته و تصریح شد که چنین تصمیمی از جانب دولت، مغایر با نظام ارزی کشور بود.

بقیه در صفحه ۴